

Son Sıgınak

Aile

EŞ-EVLİLİK-AİLE

NEVZAT
TARHAN

31. BASKI
TİMAŞ
İTİ

i y i k i k i t a p l a r v a r . . .

Telif Geliri
İDER VAKFI (İnsani Değerler ve Ruh Sağlığı)'na
tahsis edilmiştir.

SON SİĞINAK AİLE

Prof. Dr. Nevzat Tarhan

Psikoloji

TİMAŞ YAYINLARI | 5122

Psikoloji Kitaplığı | 90

Nevzat Tarhan Kitaplığı | 29

YAYINA HAZIRLAYAN

Abdurrahman Toprak

KAPAK TASARIMI

Erdi Demir

İÇ TASARIM

Nur Kayaalp

1. ve 30. BASKI

2010, Nesil Yayınları

31. BASKI

Ağustos 2021, İstanbul

TİMAŞ YAYINLARI

Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,

Alayköşkü Caddesi, No:5, Fatih/İstanbul

Telefon: (0212) 511 24 24

timas.com.tr

timas@timas.com.tr

   timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık

Sertifika No: 45587

BASKI VE CİLT

Melisa Matbaacılık

Çiftehavuzlar Yolu Acar Sitesi No: 8

Davutpaşa / İstanbul

Tel: (0212) 501 97 57

Matbaa Sertifika No: 45099

YAYIN HAKLARI

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak

Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir.

İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

SON SIĞINAK AİLE

Prof. Dr. Nevzat Tarhan

PROF. DR. NEVZAT TARHAN

1952 yılında Merzifon'da doğan **Prof. Dr. Nevzat Tarhan**, 1969 yılında **Kuleli Askeri Lisesini**, 1975 yılında **İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesini** bitirdi. **GATA** stajı, Kıbrıs ve Bursa kıta hizmetinden sonra 1982 yılında **GATA'da** Psikiyatri Uzmanı oldu. Erzincan ve Çorlu'da hastane hekimliği sonunda **GATA Haydarpaşa'da** Yardımcı Doçent (1988) ve Doçent (1990) oldu. Klinik direktörlüğü yaptı. Albaylığa (1993) ve Profesörlüğe (1996) yükseldi. 1996-1999 yılları arasında **Yüzüncü Yıl Üniversitesinde** öğretim üyeliği ve **Adli Tıp Kurumunda** bilirkişilik yaptı. Kendi isteğiyle emekli oldu. 1998 yılında **Memory Center of America'nın** Türkiye temsilciliğini aldı. **2006** yılında **NPİSTANBUL Hastanesini**, **2011** yılında ise bütün mal varlığını bağışlayarak Üsküdar Üniversitesini kurdu.

Prof. Dr. Nevzat Tarhan, inanç ve bilimi, fikir ve düşünce hayatında birleştirmeyi başarmış ve sonuçlarını da şahsi ve sosyal hayatına taşımış bir ilim adamıdır. Uzun yıllar büyük emekle ve araştırmalara dayanarak sürdürdüğü psikiyatri uzmanlığındaki bilgilerini **150'nin** üzerinde **araştırma makalesine** ve **45** adet **kitap** ve **kitap bölümüne** aktarmıştır. **50'yi** aşkın **WoS** kapsamındaki dergilerde olmak üzere ulusal ve uluslararası hakemli dergilerde **135 araştırma makalesi** yayımlanmıştır. Bu eserleri sayesinde Türkiye'de hem görsel hem de yazılı basında kendisini takip eden bir milyonu aşan okuyucu kitlesine ulaşmıştır. Bazı kitapları İngilizce dışında Bulgar, Endonezya, İran, Arnavutluk, Azeri dillerine çevrilmiştir. Prof. Dr. Tarhan, çalışmalarını çok büyük bir ciddiyet ve hassasiyetle gerçekleştirir. Çalışkanlığının ve başarılarının temelindeki ana etken; hayat felsefesi ve imani bakış açısidir. Dünya ile sınırlı olmayan, hem dünya hem de ahireti kapsayan hayat görüşü, O'nun her işi gerçekleştiren Yaratıcı'sının huzurunda olduğu bilincinden kaynaklanmaktadır. Bu da O'nun tahkike, gözleme ve ispata dayanan iman esaslarını kâinatın (evrenin) şahitliğinde bilimi ele alarak Allah'ın evrende yansıyan özellikleriyle bağlantısını kurarak okuyucularının önüne sunmasıdır. Kâinat ile Kur'an'ı birbirini destekler şekilde anlatmayı başaran nadir ilim insanlarındandır. İlim insanı kimliğini hayatına indirmeyi başarmayan yanı sıra öğrendiği hakikatleri başkalarına taşımayı, nakletmeyi kendisine şiar edinmiştir.

Bu farklı bakış açısının temellerinin kaynağı, gençlik yıllarından beri okuduğu ve hayatına rehber ettiği Kur'an-ı Kerim'dir. Hayatın manasını ve varoluşu sorgulayan genç insanlar gibi o da üniversite yıllarında "Tesadüfi varoluş, hayatın anlamı, Darwinizm, kötülükler neden var?, din ihtiyacı, inanmanın psikolojisi, ölümden sonra yaşam var mı?, insanın akıl ve ruhu nasıl doyum sağlar?" gibi soruların yanıtlarını Kur'an'dan açıklamalarla ve ilmi araştırmalarıyla da ispatlayarak okuyucularıyla paylaşmıştır. Psikiyatri uzmanı olması hasebiyle toplum hayatını da yakından gözlemleyen Prof. Dr. Tarhan, sosyal yaşamın doğru analizini yaparak "**Toplum Psikolojisi**"nin önemine her daim medyada değinmektedir. Özellikleri yukarıda yazdıklarımızla sınırlı olmayan Prof. Dr. Nevzat Tarhan, her zaman insana yatırımı hedef almıştır ve maddi-manevi kaynaklarını bu yönde kullanmıştır. Bütün yaptıklarına toplumun çoğunluğu da şahit olmaktadır. Ömrünün sonuna kadar da aynı hedefleri, imani bakış açısı altında sürdürceğini davranışlarıyla ve icraatlarıyla ifade etmektedir.

Tüm gelirini kurucusu olduğu İDER Vakfı'na bağışlayan Prof. Dr. Tarhan'ın kitapları **1 milyondan** fazla satmıştır. **İngilizce** ve **Almanca** bilmektedir. İki çocuk babasıdır. **1400 yıl** öncesine giden **aile soy ağacı** kitap halinde **2017** yılında basılmıştır.

Halen; **Üsküdar Üniversitesi Kurucu Rektörlüğü** ve **Türkiye'nin ilk nöropsikiyatri hastanesi** olan **NPİSTANBUL Beyin Hastanesi Yönetim Kurulu Başkanlığı** görevlerini yürütmektedir.

Hiçbir kamu kaynağı ve tahsis kullanamadan tüm mal varlığını bağışlayarak kurduğu **Üsküdar Üniversitesi**, bugün **22 bini** aşkın öğrencisiyle geleceğin **Nobel adayı** bilim insanlarının yetiştiği bir "**beyin üssü**" olarak faaliyetlerine devam etmektedir. Üniversite, Prof. Dr. Nevzat Tarhan ve ekibinin **küresel** bakış açısıyla **G20/N20 Zirvelerine** katılan **ilk ve tek Türk üniversitesi** olarak ülkemizi dünyada da başarıyla temsil etmektedir.

Prof. Dr. Nevzat Tarhan liderliğindeki Üsküdar Üniversitesi ve **NPİSTANBUL Beyin Hastanesi** uzmanlarının dünyanın en prestijli psikiyatri dernekleri arasında yer alan **American Psychiatry Association'ın (APA) 2020** kongresinde "**Hesaplamalı Psikiyatri ve Gelecek Perspektifleri**" alanında gerçekleştirdiği sunumlar, APA'nın 2021 yılı içinde her ay üyelerine sunduğu 12 dersten birisi olarak belirlenmiştir.

Bazı Sosyal Sorumluluk Çalışmaları:

İDER İnsani Değerler ve Ruh Sağlığı Vakfı Başkanlığı,
İnsan hakları konusunda çalışan ASDER Adaleti Savunular Derneği Başkanlığı,
Koruma altındaki ve kimsesiz çocuklarla ilgilenen Mutlu Yuva Derneği Başkanlığı,
Çocuk ve genç İstismarı konusunda çalışan Haydi Tut Elimi Derneği Başkanlığı,
Türkiye Beyin Haritalamaları derneği TSBHT Başkanlığı.

Bilimsel Üyelikleri:

American Psychiatric Association (APA) Üyeliği,
New York Academy of Science üyeliği,
New York Academia Psychiatry Foundation Üyeliği,
International Psychogeriatric Association (IPA) Üyeliği,
Executive Board EEG and Clinical Neuroscience Society (ECNS) Board Üyeliği,
International Society for Neuroimaging in Psychiatry (ISNIP) Üyeliği,
Anxiety Disorders Association of America (ADAA) Üyeliği,
National Geographic Society Üyeliği,
International Society For Neurofeedback & Research (ISNR) Üyeliği,
Society for Brain Mapping & Therapeutics (SBMT) Board Üyeliği,
Turkish Society for Brain Mapping and Therapeutics (TSBMT) Genel Başkanlığı,
Turkish American Neuropsychiatry Association (TANPA) Genel Başkanlığı.

Kitapları:

- 1) Kan ve Dolaşım, 1982
- 2) Stres ve Hastalıklar, 1989
- 3) Psikofarmakolojide Yenilikler, 1991
- 4) Sertralin Monografi (Pfizer Yayınları), 1992
- 5) Şiddet (Biyopsikososyal Yönleri ile), (Prof. Dr. İbrahim Balcıoğlu ile), 1998
- 6) Kendinizle Barışık Olmak, 2001
- 7) Mutluluk Psikolojisi ve Stresle Başa Çıkma, 2002
- 8) Psikolojik Savaş, Gri Propaganda, 2002
- 9) Aile Okulu, 2004
- 10) Kadın Psikolojisi, 2005
- 11) Evlilik Psikolojisi, 2006
- 12) Duyguların Psikolojisi, 2006
- 13) Hayata Dair, (Prof. Dr. Elif Ilgaz ile) 2008
- 14) İnanç Psikolojisi, 2009
- 15) Toplum Psikolojisi, 2009
- 16) Asimetrik Savaş, Politik Psikoloji, 2010
- 17) Son Sığınak Aile, 2010
- 18) Bağımlılık, (Doç. Dr. Serdar Nurmedov ile), 2011
- 19) Değerler Psikolojisi ve İnsan / Güzel İnsan Modeli, 2011
- 20) Çağın Vicdanı Bediüzzaman, 2012
- 21) Akıldan Kalbe Yolculuk, Bediüzzaman Modeli, 2012
- 22) Sen, Ben ve Çocuklarımız, 2012
- 23) Mesnevi Terapi, 2012
- 24) Rumi Therapy (2018) (Mesnevi terapi kitabının İngilizcesi)
- 25) Pozitif Psikoloji, 2012
- 26) Yunus Terapi, 2013
- 27) Aşk Terapi, 2014
- 28) Bilinçli Aile Olmak, 2015
- 29) Bilinçli Genç Olmak, 2015
- 30) Anne Darbe Ne Demek?, 2017
- 31) Faith in the Laboratory, 2018 (İnanç Psikolojisi kitabının İngilizcesi)
- 32) Conscious Family, 2019 (Bilinçli Aile Olmak kitabının İngilizcesi)
- 33) Conscious Youth, 2019 (Bilinçli Genç Olmak kitabının İngilizcesi)
- 34) Hz. Mevlana ile Aile Terapisi, 2019
- 35) Sosyal Medya Psikolojisi, (Doç. Dr. Aylin Tutgun Ünal ile), 2021
- 36) Dijital Sağlık Okuryazarlığı, Dijital Hastalıklar ve Siberkondri, (Doç. Dr. Aylin Tutgun Ünal ve Yücel Ekinci ile), 2021

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	11
------------	----

GÜNÜMÜZDE AİLE

Mutsuz İnsan, Mutsuz Aile.....	15
Modernizmin Dayattığı İlişki Biçimi.....	16
Modernite, Kadının Çalışmasını İster.....	18
İnsanın Fıtratına Uygun Davranması, Menfaatinedir.....	18
İnsanın Biyolojik Çıkarı Evlilikte.....	19
Sınırsız Özgürlükler, Hastalıklı Toplumlara Doğurur	20
Genlerimiz Bizi Aile Kurmaya Yönlendirir.....	21
Ev Hanımlığı Meslek Olarak Özendirilmeli.....	22

EVLİLİĞE HAZIRLIK SÜRECİ

Aileye İlk Adım: Evlilik	27
Evlilik Hazırlığı	27
Evlilikte Maddiyatın Önemi.....	29
Evlilikte Sosyal ve Duygusal Paylaşım Önceliklidir	30
Öz Eleştiri Eksikliği.....	31
Bekârlık Sultanlık Mı?	33
Evlilik Korkusu	33

EŞ SEÇİMİ

Sağlıklı Tanışma Yol ve Yöntemleri.....	39
Flört Şart mı?	40
Uyumluluğun Kriterleri.....	41
Annelik ve Babalık Yapacak Kişileri Seçmek	42

Adayı Tanıma Süreci ve Yaklaşım Tarzı	42
Tek Taraflı Fedakârlık Olmaz.....	44
Eşler Arası Yaş Farkı Problem mi?	45
Mutlu Aile Kurmanın 13 Kuralı	46

EŞLER ARASI İLETİŞİM

Doğru İletişimin Gereği:	51
Eşitler Arası İletişim	51
Konuşarak Çözüm Aranmalı	53
İletişimsizliğin Sebepleri: Kadın Paylaşır, Erkek Susar	55
Doğru İletişimi Bulmak.....	56
Eşinizin Beden Dilini Keşfedin.....	57
Beden Dillerini Algılama ve Öğrenme	59
İstişarenin Yerleştirilmesi	60
İş Birliği İçin İletişim Gerekli	62
İyi Bir Arkadaşlık İlişkinin Formülü.....	63

EVLİLİKTE DUYGULARIN DİLİ

Duygusal Paylaşım	67
Aile İçi Problemler.....	68
Sevgi duygusunun oluşum ve gelişim süreci	71
Görücü Usulü İle Evlenmek	72
Evlilikte Aşk ve Sevgi.....	73
PATALOJİK AŞK	74
Sevgi Dilleri	76
Sevgi Dilini Keşfetmek.....	77
Karşımızdakinin Duygularını Anlayabilmek	79
Evlilikte Kıskançlık.....	80
Evliliği Olumsuz Etkileyen İki Duygu: Kızgınlık ve Öfke	82
Öfkeli Olmaya İten Sebepler	82

Belirtiler ve Yıkıcı Etkiler.....	83
Şiddet – Öfke İlişkisi	84
Saygının Evlilikteki Yeri ve Önemi	86
Tutarlı ve Kararlı Olmak	87
Sorumluluk Olmazsa Olmaz	89
Maddi ve Manevi Sorumluluklar	91
Psikolojik İhtiyaçlar	92
Farkındalık Olgusu.....	93
Evlilik Sorumluluğu	94

ÇALIŞMA HAYATI VE EVLİLİK

Çalışma Hayatı.....	99
Çalışma Hayatında Kadın	100
Çalışan Kadının Yaşadığı Sıkıntılar	101

AİLE İÇİ VE AİLE DIŞI İLİŞKİLERİN SINIRI

Kayınvalide ve Kayınpeder İlişkileri.....	105
Gelin Kaynana Konuşamıyorsa.....	107
Problemlerin Çözümünde Aile Büyüklerinin Rolü	110
Akraba İlişkileri	112
Akrabalık Bağları ve Bayramlar.....	113
Komşuluk ve Arkadaşlık İlişkileri	115

BOŞANMA

Modernite Boşanmaların Oranını Artırdı	119
Her Problemin Bir Çözümü Vardır	120
Aldatmaya Götüren Süreçler.....	122
Aldatmaya Giden Yol.....	123
Boşanma Kararı Vermeden Önce.....	126
Boşanmada En Büyük Bedeli, Çocuk Öder	126
Boşanmanın Kadının Yaşamına Etkileri.....	127

EĞLENCE, DİNLENCE VE ZEVKLER

Eğlence Anlayışı	131
Eğlence ve Zevkler.....	132
Eşler Açısından Eğlence.....	133

SAĞLIKLI AİLE

Gizli Depresyon Belirtileri.....	137
Sağlıklı Ailenin Topluma Katkısı	139
Teknoloji Bağımlılığı	139

ÇOCUK VE AİLE

Çocuklar, Evliliğin Meyvesidir.....	145
Annelik Sevgisinin Adı: Şefkat.....	146
Annelik Öğrenilebilir	146
Kişilik Oluşumunda Annenin Rolü	147
Güven Duygusunun Oluşumunda Annenin Rolü	148
Bakıcı Mı, Anne Mi?	149
Nitelikli ve Sürekli Birliktelik	150
Evlat Yetiştirirken	150
Disiplin, Denge Olma Halidir	151
Çocuklarda Olumlu Algıyı Geliştirmek	152
Başkalarının İyiliğini İsteme: Merhamet	153
Bir Çocuğun Vicdanı, Aile İçinde Şekillenir	155
Kendini Karşısındakinin Yerine Koyma: Diğerkâmlık.....	156
Hoşgörülü Olmak	159
Hal ve Kal Diliyle Saygı.....	160
Doğruluk ve Sevgi Dengesi: Adaletli Olma.....	161
Kardeşlere Adaletli Davranmak.....	162
Şiddet, Aile İçinde Öğreniliyor.....	163
Kritik Dönem: Ergenlik	165

Kitle İletişim Araçları Şiddeti Destekliyor.....	167
Televizyon Başında Geçen Zaman	169
Bağımlılık.....	170
Davranış Dili Her Şeyi Anlatır	172
İnatlaşmamaya Dikkat.....	172
Karşı Gelme Hastalığı.....	173
Anne Babanın Davranışlarındaki Tutarsızlık	175
Davranış Dilinin Önemi	175
Çocuklarla İletişim	176
Çocuğun Eğitimine Yapılacak Yatırım, Ailenin Geleceğine Yapılan Yatırımdır.....	179

ÖNSÖZ

Aile, insanoğlunun hayatına hem anlam katan hem de teselli eden bir ortam olmalı idi. Ancak hızlı yaşantı, modernizmin getirdiği anlam kaymaları ve yaşam felsefesindeki değişimler aile ile ilgili değerleri süratle yıprattı.

Ailenin çevresindeki toplumsal surlar ve kaleler yıkıldı. Artık aile üyeleri doğrudan kendi yuvalarını korumak zorunda kaldılar.

Diğer taraftan küresel dünya düzeni stratejistleri toplumları psikolojik savaşlarla yok etme siyasetini aile üzerinden icra etmeye başladılar. Kültürel psikolojik savaşta her aile kurban vermeye başladı.

Ailemize, çocuğumuza beşinci kol faaliyeti kapsamında popüler kültür, popüler rol modeller olarak mahremimize kadar girdi. Saldırı beşinci kol faaliyeti olduğu için ruhumuz duymadan yuvamız işgal oluyordu. Bunun sonucu uyuşturucu, şiddet, boşanmalar, intiharlar salgın biçiminde yaygınlaştı.

Bencilliğin ve konforculuğun yüceltildiği Batı değerleri Batı'da da ciddi biçimde aileye zarar verdi. O halde aileyle ilgili değerler yeniden tanımlanmalı ve uygun değerler güçlendirilmeliydi.

Bu kitabın amacı bu konuda yaşanmış canlı örneklerden yardım alarak aile üyelerinin yollarını aydınlatmaktır. Psikiyatri biliminin ürettiği çözümleri, kendi kültürümüzün değerleri ile birleştirerek sunabilmeyi amaçladım. Umarım çağın önemli bir yarasını tedaviye ve ailede koruyucu ruh sağlığına bir katkı olmuştur. Bu çalışmayı, *Kadın Psikolojisi* kitabımın devamı olarak da düşünebilirsiniz.

Bu kitabın hazırlanmasında emeği geçen AKRA grubundaki dostlarıma özellikle teşekkürü borç biliyorum.

Prof. Dr. Nevzat Tarhan

İstanbul, Ekim 2010

“Karı-koca birbirinize lütufkâr davranınız.”

Hadis-i Şerif

GÜNÜMÜZDE AİLE

Çağımızda aile ba larının zayıflamasında, onun doğasında olan zorluklardan kaçınmada ve bo anmaların artmasında, yaşam felsefesindeki değişimin büyük rolü vardır. Aile kurumunun yıkılmaya yüz tutması, aile bireyleri arasındaki ba ların zayıflaması, intihar hızının salgın düzeyine ulaşması, cinsel su lardaki artış bize gösteriyor ki kadın ile erkek arasındaki ilişkiler yeniden düzenlenip tasarlanmalı ve aile kavramı üzerinde tekrar durulmalıdır.

Mutsuz İnsan, Mutsuz Aile

Aile kurumunun ve bu kurumun temelini oluşturan evliliğin doğasını anlayabilmek için onun biyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel temellerini iyi bilmek gerekir. E leşme biyolojik, ama evlilik kültürel bir olgudur. Bu sebeple de içinde bulunduğumuz kültürü iyi anlamalı ve doğru yorumlamalıyız.

Türkiye'nin seksenlerin sonuyla birlikte önemli bir sosyal dönüşüm yaşadığını biliyoruz. Kültürel iletişim, kültürel etkileşimi de beraberinde getirince her alanda değişim kaçınılmaz oldu. Türk toplumu modernleşmeyi Batılılaşma olarak algıladı. Mesela Japonlar aynı süreçten geçerken kendi kültürlerini korumayı başardılar. Kültürünü koruyamayan toplumların ortak özelliği, kimliksizleştirilen, kitle iletişim araçlarının  ng rd   modelini yaşayan, popüler kültürün beslediği bireylerin ortaya çıkmasıdır.

Batı, nasıl zengin ve ünlü olunacağını anlatarak başarılı olmak için kapitalist olunması gerektiğini vurguladı. Böylece insanlar sa-

dece başarıya odaklandı. Başarı için de “Yaşam bir mücadeledir ve sadece diğerlerinden üstün olan kazanır” düşüncesi, dünya görüşü olarak benimsetildi. Üstün olmanın formülü şöyle verildi:

Daha çok kazan!

Daha çok tüket!

Daha hızlı yaşa!

Daha çok şey bil!

Bu formülle ve eğlence kültürüne yapılan büyük yatırımlarla insanların tüketim alışkanlıkları ve davranışları değiştirilmek istendi. Çünkü bunlar değiştiğinde, toplumun da kimliği değişecekti. Bu üstün olma formülü, insanlar arasındaki birincilik yarışını tetiklerken aynı zamanda insanda stres meydana getirdi. Yorulan ve yarışta geri kalan kişi, üretimi ve tüketimi arttırsa da kendisini bir türlü tatmin edemedi. Yaşam felsefesindeki böylesi değişimler ruhsal rahatsızlıkların da tetikleyicisi oldu. İnsanlar ruhsal rahatsızlıkları sebebiyle antidepresan kullanmaya başladı.

Sonuç: *mutsuz insan, mutsuz aile, mutsuz toplum...*

Bu sebeple insanın hedefinin ne olduğunu sorgulaması pek çok açıdan önemli hale geldi:

İyi bir insan olmak mı yoksa başarılı bir insan olmak mı?

Hedef, iyi bir insan olmaksa başarı bu yolda ara hedeflerden biridir. İnsanın vardığı değil, hedeflediği nokta önemlidir. İnsan mutluyse aile de toplum da mutludur.

Aslında Doğu’nun değerleriyle Batı’nın yöntemi birleşirse terk edilmiş bazı değerler de gün ışığına çıkacağından daha huzurlu bir dünya meydana gelir. Çünkü Batı felsefesi, bilimi gerçekleri bulmada bir araç olarak kullandığı için her şeyi tanımlamaya, sistemleştirmeye yatkındır.

Modernizmin Dayattığı İlişki Biçimi

İnsanoğlu modernitenin getirdiği yaşam felsefesini benimsediği oranda kendinden başkasını önemsemeyen, kimse için fedakârlık

yapmayan bireyler haline geldi. Özgür yaşayan, kendinden başkasını önemsemeyen, canının istediğini yapan bireyler, eş olmanın anlamını yitirdiler. Batılı, çocuğuna, hastalanan eşine bakmayı bir yük gibi gördü. Yaşlanan anne-babasının sorumluluğunu almayarak onlarla devletin ilgilenmesini bekledi.

Evlilik, “birliktelik” olarak algılanmaya başlanınca aile bağları git gide zayıfladı ve aile kurumunun yerini birlikte nikâhsız yaşayan çiftler aldı (Bu yüzden Batı ülkelerinde nüfus çok ciddi şekilde gerilemektedir). Bununla da kalınmadı; “İnsan davranışlarını belirleyen, cinsel güdülerdir,” denilerek cinsel mutluluk hayatın merkezine oturtuldu. Yaşam amacı, zevklerin tatmini oldu. Evliliğin ve cinsel yaşamın birbirinden ayrı yaşanabileceği düşüncesi ve “İstediğim kişiyle beraber olabilirim,” yaklaşımı, açık evliliklere, her iki eşin sevgililerinin olmasına meydan verdi.

Romantik duygular ikinci planda kaldı ve erkek egemen kültürün daha çok kadınla birlikte olmasıyla neticelendi. Ama yaşanan tecrübelerle görüldü ki böylesi ilişki biçimiyle evlilikler yürümüyor ve bu “aldatma” sayılıyor. Bedelini ise masum çocuklar ödüyor.

Çıkar peşinde koşmayı, ideoloji haline getiren modern hayat, aile içine “Ben haklıyım, sen haksızsın” mücadelesini yerleştirdi. Kadın-erkek ilişkisi adeta kadın-erkek savaşına dönüştü. Feminist yaklaşım da bu mücadeleyi besledi.

Sadece eşler arasındaki ilişki zedelenmedi, anne ile çocuk arasındaki bağ da bu söylemden nasibini aldı. “Bebeğin istekleri olabilir, onun çıkarı bu. Senin de isteklerin var, canının istediğini yapacaksın ve bebeğinle ilgilenmeyeceksin,” dendi. Bununla da sınırlı kalınmadı, bebeğin hem fiziki hem de ruhsal sağlığı için çok önemli bir yeri olan anne sütü gereksiz gösterilerek sanayi mamalarının daha iyi olduğu vurgusu yapıldı. Bütün bunlar anne ile çocuk arasındaki bağı koparmak için birebirdi.

Modernite, Kadının Çalışmasını İster

Modernite, toplum üzerinde pek çok değişikliği kadın rolü üzerinden gerçekleştirdi. Ne yazık ki Türkiye’de de aksi söz konusu değildir. Kadının özgürleşmesi, modernleşmenin en önemli dinamiği olarak kabul edildi. Bunun sonucunda da kadın evdeki kimliğinden uzaklaştı.

Kadının çalışması, bir ihtiyacın karşılanmasından öte, bir propaganda unsuru olarak desteklendi. Kadın çalışmaya özendirilerek ona çalıştığı taktirde toplumda statüsünün daha iyi olacağı hissettirildi. Sadece ev hanımı olan ve annelik rolünü üstlenen kadın da küçümsendi. Fakat Türkiye’de çalışan kadın evdeki rolünü terk edemediği için yeni rolünü, eski rolleriyle birlikte devam ettirmek zorunda kaldı. Böylece sorumluluğu iki katına çıktı. Bu durum ailede; özellikle karı-koca arasındaki bağları zayıflatıcı bir etkiye sahip oldu.

Kadının toplumdaki rolünün genetik eğilimler dikkate alınmadan değiştirilmesi, gerek kadın gerekse erkek kimliğine zarar vermiştir. Bundan aile kurumu da nasibini almıştır.

İnsanın Fıtratına Uygun Davranması, Menfaatinedir

Feminist yaklaşım, kadının psikolojik ihtiyacını göz önüne almayarak onun duygusal ihmaline zemin hazırlamıştır.

Kadının psikolojik doğasında korunma, sevilme ihtiyacı vardır. Aynı zamanda etrafında kendisini seven, kendisini ait hissedebileceği, kendisini koruyabilen, güçlü bir erkeğin varlığına da gereksinim duyar. Batı, ne yazık ki kadını erkek gibi olmaya iterken, kadının cinsel kimliğine zarar verdiğini fark edemedi. Kadının özgürleşmesi istendi. İdeal kadın tipinde yüksek idealler taşıyan hem çok başarılı bir iş kadını hem de entelektüel düzeyi yüksek biri olması hedeflendi.

Bu gaye gerçekleşirken kadının duygusal ihtiyaçları ikinci plana itildi. Kadın  zg rle irken mutluluğu yakalayamadı. Çünkü toplumdaki sosyolojik gelişim içinde, psikolojik değişim sosyolojik değişime uyum sa layamadı. Kadının da erkeğin de ruh dünyası, bu hızlı gelişen sosyolojik değişime uyum g steremedi inden çelişki yaşandı ve bir ara form meydana geldi. Oysa insanın psikolojik doğası, kadının kadın, erkeğin erkek kimliğine uygun bir şekilde yaşaması gerektiği söyler. Kadın elbette çalışır ancak annelik rolü zayıflatılmamalı.

İnsanın Biyolojik  ıkarı Evlilikte

Feminist akımların temelinde, “Evlili e ihtiyaç yok!” tarzında bir fikir h kimdi. Feminist akımlar, evliliğin insanın  zg rle mesine engel olduğunu, insanın evlilik sebebiyle kısıtlandığını d  nmektedir. İlerleyen zamanlarda insanın biyolojik çıkarının “evlilikte” mi yoksa “evlilik dışı rastgele ilişkilerde” mi olduğu üzerine tartışmalar yapılmaya ba landı ve bu soruların cevabı çeşitli çevrelerce arandı.

Araştırmalarda Amerika gibi ülkelerde yapılan açık evliliklerin ve rastgele ilişkilerin sonucunda bireylerin mutlu olmadıkları, sık sık sevgili de i tirdikleri ve bu ilişkiler neticesinde doğan çocukların iyi yeti medi i, sevgi yoksunu olduğu ortaya  ıktı.

Kavramsal olarak açık evlilik, evli bireylerin evli oldukları halde, farklı kişilerle rahatça ve özgürce sevgililik ve cinsellik ya amalarıdır. Bu evlilik tipinde, görünürde bir aile var olmasına rağmen bireyler birbirlerine karşı sorumluluk duygusu ta ımazlar.

Uzun vadede d  nd  m zde, sağlıklı bir evlilik müessesesi olmazsa neslin devamı ve sağlıklı yeni nesillerin yetiştirilmesi mümkün değildir. Mesela Kuzey Avrupa’da  n önemli problemi, evlilik dışı çocuklar oluşturuyor. Anne ve baba belli; ama kişiler evli değil. Hatta bu oran yüzde 50’nin üzerine çıkmış durumda. O  lkeler bu durumun bir sonucu olarak büyük problemler yaşamaktadır.

Son derece sorumsuz, hayatı tanımayan çocuklar yetişmektedir. Özellikle bu gibi ülkelerdeki zararlı alışkanlıkların temelinde bu

problem yatmaktadır. Gençlerin yüksek oranda uyuşturucu, eroin ve alkol kullanımı, kaçınılmaz bir sonuç olarak ortaya çıkmaktadır. Şu anda Avrupa ve Amerika gibi ülkelerde aileyi korumak için çeşitli yasalar çıkarılıp komiteler ve komisyonlar kuruluyor. Evrimsel ideolojinin vermiş olduğu anlayış biçiminin yanlış olduğu, geç de olsa anlaşılmaya başlandı. O ülkelerin aydınları “Evlilik, sosyolojik açıdan gerekli imiş” demeye başladılar.

İnsanlık, artık büyük bir tehlikenin eşiğinde olduğunu fark edebiliyor. Evlilik dışı, nikâhsız birliktelikler hoş gibi görünüyor, insanın nefsi zevk alıyor; fakat uzun vadede, bu durumun toplumu, ülkeleri, milletleri içinden çıkılmaz problemlerle baş başa bıraktığı ve ilerleyen dönemlerde daha kötü sonuçlarla karşılaşılacağı ortadadır. Bugün hâlihazırda, Almanya, Norveç gibi gelişmiş ülkeler bu dehşetli hatanın faturasını, nesillerinin tükenmesiyle ödüyor.

Unutulmamalıdır ki insanın orta ve uzun vadede çıkarı için evlilik müessesesi, insanın yararına ve fitratına uygun olan bir seçimdir. Bu nedenle tüm kutsal metinler ve semavi öğretilerde evlilik teşvik edilmiştir.

Sınırsız Özgürlükler, Hastalıklı Toplumlara Doğurur

Yakın tarihimizde, Norveç parlamentosu, Manevi Değerler Komisyonu kurdu ve komisyonun başına papaz kökenli bir milletvekili getirildi. Bu çalışmalar paralelinde Birleşmiş Milletler 1994 yılını, “Aile Yılı” ilan etti. Bunun nedeni ise yapılan sosyolojik çalışmalarda elde edilen verilerin çok korkutucu sonuçlara işaret etmesiydi. Örneğin Kaliforniya eyaletinde (Sosyolojik bir laboratuvar gibi, modernizmin özelliklerini en ileri şekilde yaşayan bir yer.) özgürlükler sınırsız, açık evlilikler çokça mevcut.

Öğrenciler, eğitimde çok serbest; isterlerse derslere giriyorlar, istemezlerse girmiyorlar. Açık toplum olma özelliği sınırsızca kullanılıyor. Fakat yapılan araştırmalarda, bu tarz yaşantı şeklinin birçok açıdan mahzurları olduğu ortaya çıkıyor. Bunlardan biri,

bu anlayışa sahip okullarda okuyan öğrencilerde başarı seviyesinin çok düşük olmasıdır.

Açık evliliğin vermiş olduğu tahribat nedeniyle, boşanma oranı çok yüksektir; hatta bu gibi açık toplumlarda, açık olmanın aşırı dozu nedeniyle, eş cinsellik normal bir tercih olarak görülmüştür.

Gay evlilikleriyle ilgili büyük bir lobi oluşturulmuş durumdadır. Geçtiğimiz Amerikan seçimlerinde, gay (eş cinsel) evlilikleri ve kürtaj tartışılan konular arasındaydı. Hatta lobinin etkinliği ve büyüklüğü seçim sonuçlarını bile etkiler hale gelmişti. Bu durum böyle devam ederse bu ülkeler tamamen hastalıklı toplumlara dönüşecektir. Bu çarpıklığın sonucunu, bu ülkeler yaşayarak görecektir.

Kaliforniya bu noktada sosyolojik ve psikolojik bir laboratuvar olmuştur. Onların tecrübesini iyi takip etmek gerekir. Çünkü en büyük sıkıntı buralarda yaşanıyor. Bu ülkeler geç de olsa yaptıkları hatayı anlamaya başladılar. Yakında semavi öğretilerde, insanlığa ders verilen konuların önemini çok daha iyi anlayacaklarını zannediyorum.

Genlerimiz Bizi Aile Kurmaya Yönlendirir

Genlerimizde, en iyi adayı bulmak, onunla birlikte yaşamak ve çocuk sahibi olmak gibi bir talimatname vardır. Psikososyal ihtiyaçlar da ancak evlilikle karşılanabilir. Onun dışında bu ihtiyaçları tam olarak karşılamak mümkün değildir.

Yaratıcı, kadın ve erkeği tek başına ele almamış, bu iki cinsi âdemoğlunun soyunu devam ettirecek unsurun ayakları olarak değerlendirmiştir.

Biyolojik olarak kadın ve erkek eşit olmadığı gibi, biri diğerrinden üstün de değildir. Sadece birbirlerinden farklıdır. Kadın kadın olduğu için aşağı, erkek de erkek olduğu için âla değildir. Bir bütünün parçası gibi kadın ve erkek birbirinin tamamlayıcısıdır.

Genetik yapıyı göz önüne alarak kişinin psikolojik doğasına uygun davranan insan, mutluluğu daha kolay yakalayacaktır. Bunun için de “fıtrata uygun hayat” diyoruz.

Kadın ve erkek ilişkisini bu boyutta düşünmezsek şayet gelecekte insanlık çözülmeye gidecektir ki Batı bu konudaki en iyi örneklerden biridir. Evliliklerin azalması, cinsel kimliklerde yaşanan sapmalar ve aile kurumunun gördüğü zarar ortadadır. Bu dejenerasyonun en büyük sebebi, kadın ve erkeğin, psikolojik doğalarına uygun davranmamasıdır. Böyle giderse insanlık devam edemez hale gelir.

Kadın duygusal özellikler, estetik ve koruma içgüdüğü bakımından ileriyken, erkek dış ortamla savaşıma, avcı özellikleri itibarıyla öndedir; böylece taraflar birbirlerini tamamlar. Kişilerin baskın olan bu yönlerini törpülemek, evliliğe zarar verir.

Ev Hanımlığı Meslek Olarak Özendirilmeli

Kadın çalışıyor olsa dahi annelik rolünü unutmamalıdır. Kadının eğitim sahibi olması, mutlaka çalışmasını gerektirmez. Eğitim, hayatı ve toplumu tanımak, sosyal beceriler kazanmak için de önemlidir. Kadının okuyup eğitim alması; ama anneliği de küçümsememesi, ideal olan bakış açısıdır. Yoksa gün boyu çalışıp eve gelince de telaş içinde ev işlerini, evinin düzenini sağlamaya çalışan kadın, çocuklarına ne kadar annelik yapabilir? Sabah tek başına okula giden ve döndüğünde evde kendisini karşılayacak kimseyi bulamayan çocuk, kendisini nasıl bir aileye mensup hisseder?

Böyle bir ortamda, anne de evdeki fonksiyonunu yeteri derecede gerçekleştiremediği için suçluluk ve pişmanlık hissetmektedir.

Kadın kendini evinde mutlu hissetmesini sağlayacak role sahip olmalıdır. Ama çalışmak zorundaysa, o zaman erkek, eşinin evdeki rolünü paylaşmalı, sorumluluğun bir kısmını alabilmelidir. Ebeveynler çocuklarını mağdur etmeyecek bir yol bulmalıdır.”

İyi bir çocuk yetiştirmenin, iyi bir iş kadını olmaktan daha basit olmadığı aşikârdır. Ev hanımının yaptığı işin sonucu, hemen

alınmaz. Oysa bir iş yerinde çalışıldığında maaş, kariyer gibi pek çok netice önemsenip göze çarpar.

Unutmamalıdır ki ev hanımlığının ücreti seneler sonra yetiştirilen bireylerle ortaya çıkar. Ev hanımlığı, asla küçümsenmemesi ve yıpratılmaması gereken bir kavramdır. Bu rol küçümsendiği takdirde, kadın bu rolden uzaklaşır.

İnsanlığın geleceğini, erdem sahibi, vicdanlı, iyi yetiştirilmiş çocuklar belirleyecektir. Ama bunun olmasını engelleyen düşüncelere uymak, insanlığın geleceği için büyük bir tehdittir.

Zaten son yıllarda Batı da yaptığı hatayı fark ederek “Annelik ve aile kavramını zayıflattığımız için toplumumuza zarar verdik, bunu yeniden güçlendirmeliyiz,” düşüncesini desteklemektedir. Biz de anneliği ve ev hanımlığını değersiz görmemeli, modası geçmiş bir akım olarak değerlendirmemeliyiz. Ev hanımlığına, anneliğe gereken değer verilmelidir.

*“Evlilik hayatı, en büyük okul demektir.
Toplumdaki tüm kötülükler burada yok edilir.
Tüm zararlı alışkanlıklar burada temizlenir.”*

Madame ROLAND

EVLİLİĞE HAZIRLIK SÜRECİ

Aileye İlk Adım: Evlilik

Evliliği tek kelime, tek satır ve tek cümle ile ifade etmek kolay değil. Evliliği bir kavramla tarif edecek olursak “Evlilik, su gibidir” diyebiliriz. Su, bilindiği üzere H₂O’dan meydana gelir; yani hidrojen ve oksijenin bir araya gelmesiyle oluşur.

Aslında hidrojen ve oksijen havada dolaşırken serbest ve özgürdür. Bu iki özgür madde, özgürlüklerinden fedakârlık yapıp havada birleşince hayat kaynağı olan suya dönüşürler. Evlilik bir yönüyle hidrojen ve oksijenin birleşme misali gibidir. Yani her iki bireyin özgürlüklerinden fedakârlık edip molekül olmalarıdır. Bu şekilde yeni bir hayat kaynağı oluşturmalarıdır.

Unutmayalım ki evlilikteki bu oluşumu benimsemeyen kişilerde evlilik bağları zayıf olur ve bu durum, evliliğin uzun ömürlü oluşunda en büyük engeli teşkil eder.

Evlilik Hazırlığı

Evlilik hazırlıkları iki aşamadır. Birincisi zihinsel, ikincisi maddesel hazırlıktır. Örneğin bir mimari yapıyı düşünelim:

Bir mimari yapının, sağlam bir temel üzerine oturtulabilmesi için en önemli çalışma, inşaat öncesi yapılacak hazırlık dönemidir. Bu hazırlık döneminde yapının inşası için öncelikle mimari proje üzerine çalışılır. Hatta bu proje çalışması, bazen inşaatın üçte ikisini bile alabilir. Çünkü proje ne kadar sağlıklı ise inşaatın alt yapısı

o nispette iyi olacaktır. Bu nedenle bazen mimarların bir proje üzerinde üç sene çalıştıkları görülür; fakat bir senede o çalışmanın neticesi olan eseri, mimari yapıyı tamamlarlar. Zira proje üzerinde ne kadar titizlikle çalışılırsa ileride o oranda yıkma, dökme olmayacaktır. Aynen bunun gibi evlilik de ortak bir hayat projesidir.

Evlilikte ön aşamayı zihinsel hazırlık süreci oluşturur. Zihinsel hazırlık süreci başlamış ve tamamlanmışsa evliliğin projelendirme süresi bitmiş demektir. Eğer bu zihinsel süreç tamamlanmadan evliliğe adım atılmışsa evlilikte iletişim kazaları yaşanır.

Ayrıca bir proje varsa bu projenin yapıya dönüşebilmesi için yatırım gereklidir. Yatırım ise sermaye gerektirir. Sermaye ise iki türdür. Biz bunu maddi ve manevi sermaye diye ikiye ayırabiliriz. Maddi sermayeye örnek olarak parayı verebiliriz. Manevi sermaye (sosyal sermaye), işin maddi sermaye boyutunun çok ötesindedir. Bu nedenle Batı toplumlarında parasal sermaye fazlayken sosyal sermaye yok denecek kadar azdır. Doğu toplumlarında ise bu durumun tersi görülür. Bu da bize Doğu ile Batı toplumları arasındaki farkı gösterir. Bir cihetle, bu durum toplumsal boyutta Doğu ve Batı arasında çatışmaya ve düşünce boyutunun farklılaşmasına da sebep olmaktadır.

Evlilik her iki sermayeyi de gerektiren bir kurumdur. Özellikle Batı toplumlarında sosyal sermaye azlığı, yanlış düşünceleri yerleştirmiştir. Evliliği, sadece iki bireyin kendi arasındaki maddi ihtiyaçları görmesi, beslenmek, barınmak ve cinsel ihtiyacını gidermek şeklinde kabul etmelerine sebep olmuştur. Bu da Batı toplumunda evlilik kurumunun çökmesine ve yıkımına neden olmuştur. Aslında manevi olarak tanımladığımız sosyal sermayemiz, evlilikte en temel yatırımların başında gelmektedir.

Sosyal sermayeye örnek olarak psikolojik yatırımı, sevgi yatırımı ve insan ilişkilerini örnek verebiliriz.

Evliliği sadece maddeci bir bakışla yorumlamak, evliliği bir şirket birlikteliği ve ortaklığı olarak algılamak doğru değildir. Dolayısıyla evlilik kurumunu bilen bir insan, evliliğe zihinsel açıdan

hazırdır diyebiliriz. Bir insan eşini çamaşır makinesi veya sadece cinsel ihtiyaçlarını tatmin eden biri gibi algılıyorsa bu insan evliliği bilmiyor demektir. Evlilik; hayatı paylaşmak, ömür boyu bil yolculuğa çıkmaktır. Bunu bilmeyen bir insan evliliğe hazır değildir. Zaten evliliği sadece maddi ihtiyaçlar olarak algılamak, evlilikteki psikososyal boyutun yok sayılması anlamına gelir. Zaten böyle evlilikler de yürümektedir.

EVLİLİKTE MADDİYATIN ÖNEMİ

Evlilik hazırlığı yapan, mesleği turizmcilik olan bir gencim. Evleneceğim kızın ailesiyle bazı problemler yaşıyorum. Asıl problemimiz ev konusunda. Kız tarafının ailesi ev almamı istiyor.

Ben çalışan bir birey olarak bunun zamanla el ele verilerek başarılabilceğini düşünüyorum. Gelin adayı zaten çalışıyor. Birlikte ileride bu problemi aşabileceğimizi düşünüyorum. Fakat kız tarafı bu noktada ısrarcı davranıyor. Ne yapabilirim?

Bazı insanların hataları nedeniyle, toplumda ve bireylerde oluşmuş olan, aşırı bir tedbircilik anlayışı vardır. Bu noktada kız tarafı, toplumda görülen bazı olaylar nedeniyle, kızlarının geleceğini düşünerek böyle bir istekte bulunmaktadır. Bu açıdan olaya bakarsak kız tarafının haklılık payı var.

Kızlarının ekonomik olarak mutlu olacağı bir evliliğe adım atmasını istiyorlar. Ancak kız tarafının her insanın böyle bir imkânâ sahip olmayacağını unutmaması gerekir. Kız tarafının isteği, karşı tarafın hayat şartlarına uygun olması nispetinde netice verir. Aksi takdirde, bu süreç başlamadan biter. Damat adayımız kızın ailesine bu cihette ciddi olduğunu, imkânları dâhilinde ileride böyle bir şeyi yapabileceğini hissettirmelidir. Özellikle İstanbul gibi bir yerde, bir ailenin kira vermeden oturması çok büyük bir kazanımdır. Hayata bir adım önde başlamak gibidir.

İnsanın ileriye dönük kendisini güvende hissetmesine neden olur. Ama şu nokta da unutulmamalıdır ki evlilikteki mutluluk, paraya ve maddeye endeksli değildir. Maddi durumun iyi olmasının artıları çoktur; fakat bu her şey demek değildir. Evliliğin birçok fonksiyonunu, birçok yönünü düşünmek gerekmektedir.

Mesela bu noktaya ışık tutacak, örnek olacak bir olayı aktarayım: Bir evde yaşayan iki genç kız kardeş vardı. Bunlardan birisi, “Özellikle evi olan ve maddi durumu iyi bir insan ile evleneceğim,” diye tutturmuştu. Diğeri ise kendisine evlilik teklifinde bulunan kişi için “Nasil olsa mesleği var, zamanla el ele vererek her şey elde edilebilir. Ben onun istikbaline yatırım yapıyorum. Her şey maddeden ibaret değil,” diye düşünmüştü.

Her iki kız arzuları doğrultusunda evlendi. Hatta evi olmayan kişiyi kendisine eş seçen kızın yakın çevresi, “Çulsuz birisiyle evlendin,” diyerek, kızla dalga geçmişti. Ancak zaman, her şeyi madde ile kaim görmeyen, yıllar içinde birçok şeyin değişebileceğini idrak eden kızı haklı çıkardı. Eşiyle el ele verip hem ev hem de araba sahibi oldular. Diğer kız kardeşi ise başlarına gelen bazı musibetler sebebiyle bütün mal varlıklarını kaybettiler. Üstelik eşi de kanser oldu ve vefat etti. Daha sonra kız yapayalnız kaldı.

Beyefendinin kız tarafına istenilen şeylerin ileride yapılabileceğini ve bu noktada ciddi olduğunu hissettirmesi, kız tarafının ise mutluluğun tek sebebinin madde olmadığını, zamanla bunların elde edilebileceğini, önemli olanın ahlak güzelliği olduğunu unutmaması gerekiyor.

Evlilikte Sosyal ve Duygusal Paylaşım Önceliklidir

Evlilik ile eşleşme birbirinden ayrı şeylerdir. Evlilik kültürel, eşleşme ise biyolojiktir. Evlilikte bireylerin birlikte hareket etmesi, sosyal ve duygusal paylaşım önceliklidir, eşleşmede ise cinsellik ön plandadır. Elbette ki cinsellik evlilikte en önemli aktörlerdendir